

Tlačová správa
Luxemburg 26. novembra 2020

Ochrana morského prostredia zo strany EÚ nejde do hĺbky

Podľa novej správy, ktorú dnes uverejnil Európsky dvor audítorov (EDA), opatrenia EÚ nezabezpečili obnovu dôležitých morských ekosystémov a biotopov. Ich rámec pre ochranu morského prostredia nejde dostatočne do hĺbky na to, aby sa podarilo obnoviť dobrý environmentálny stav morí a finančné prostriedky EÚ sa zriedka používajú na podporu ochrany morských druhov a biotopov. Audítori zistili, že chránené morské oblasti zaisťujú skutočnú ochranu len v obmedzenej miere, zatiaľ čo stále pokračuje nadmerný rybolov, najmä v Stredozemí.

EÚ je odhodlaná chrániť morské prostredie prostredníctvom svojej environmentálnej a rybárskej politiky. Jej hlavné environmentálne politiky sú stanovené v rámcovej smernici o morskej stratégii a v smerniciach o vtákoch a biotopoch, a zahŕňajú vymedzenie siete chránených morských oblastí. Cieľom spoločnej rybárskej politiky EÚ je zabezpečiť, aby boli rybolovné činnosti environmentálne udržateľné, minimalizovať ich negatívne vplyvy na morské ekosystémy a tiež poskytovať financovanie. EÚ však nedokázala zastaviť stratu morskej biodiverzity v európskych moriach.

„Moria sú skutočným bohatstvom – pre ich ekonomický, sociálny a environmentálny význam. Prostredníctvom opatrení EÚ sa však zatiaľ nepodarilo obnoviť dobrý environmentálny stav európskych morí ani rybolov na udržateľnú úroveň,“ uviedol João Figueiredo, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Náš audit je jasným varovaním o stave ochrany morí EÚ.“

Rámec EÚ zabezpečuje v praxi len obmedzenú ochranu morskej biodiverzity. Pravdepodobne najcharakteristickejším opatrením na ochranu morského prostredia sú chránené morské oblasti, ktorých je vyše 3000. Avšak napriek tomu, že tieto oblasti tvoria rozsiahlu ochrannú sieť, audítori

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

upozorňujú, že nie je prepracovaná do hĺbky. To je v súlade s nedávnym hodnotením Európskej environmentálnej agentúry (EEA), v ktorom dospela k záveru, že za morské rezervácie s plnou ochranou možno považovať menej než 1 % európskych chránených morských oblastí. Na to, aby boli chránené morské oblasti účinné, by museli zahŕňať dostatočný počet najzraniteľnejších morských druhov a ich biotopov v EÚ, v prípade potreby by v nich mal byť obmedzený rybolov a mali by byť dobre spravované. Skutočnosť je tomu však vzdialená.

Podobne ani regulačné nástroje prepájajúce politiku EÚ v oblasti morskej biodiverzity s rybárskou politikou nefungujú v praxi dobre. V morských oblastiach, ktoré boli predmetom auditu, sa takéto nástroje zatiaľ úspešne nepoužili. Právne predpisy EÚ obsahujú ustanovenia o ohrozených druhoch a biotopoch. Tieto ustanovenia sú staré viac než 25 rokov a nie sú v nich zohľadnené najnovšie vedecké poznatky.

Rybolov má na morské prostredie značný vplyv. Hoci sa vďaka rybárskej politike začal zlepšovať stav populácie rýb v Atlantickom oceáne, v Stredozemnom mori nie sú veľké náznaky, že by došlo k nejakému pokroku. Rybolov tam dosiahol viac než dvojnásobok udržateľnej miery. EEA nedávno informovala, že kritériá tzv. maximálneho udržateľného výnosu boli dodržané len pri 6 % posudzovaných populácií.

Hoci sa v politikách EÚ stanovuje, že finančné prostriedky EÚ by sa mali použiť len na podporu ochrany morského prostredia, na tento účel sa vynakladá len malá časť z nich. Do Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) bolo na obdobie 2014 – 2020 pridelených približne 6 mld. EUR. Audítori však odhadujú, že štyri členské štáty, ktoré navštívili (Španielsko, Francúzsko, Taliansko a Portugalsko), použili na opatrenia priamo súvisiace s ochranou morského prostredia len 6 % z tejto sumy a ďalších 8 % na opatrenia s menej priamym vplyvom na ochranu. Menej ako 2 mil. EUR (0,2 %) z tejto sumy využili na zníženie vplyvu rybolovu na morské prostredie. Financovaním z prostriedkov EÚ však možno dosiahnuť pokrok, čo dokazujú aj pozitívne príklady projektov financovaných prostredníctvom programov EÚ LIFE a Interreg.

Základné informácie

Pojmom „moria“ sa v tejto tlačovej správe označuje Atlantický oceán a ostatné moria v Európe.

Audit sa týkal obdobia od roku 2008, keď bola prijatá rámcová smernica o morskej stratégii, do marca 2020. Bol zameraný na Biskajský záliv a pobrežie Pyrenejského polostrova, Makaronéziu a západnú časť Stredozemného mora. Audítori navštívili členské štáty, ktorých pobrežia patria do týchto oblastí: Španielsko, Francúzsko, Taliansko a Portugalsko.

Rok 2020 bol pre EÚ kľúčový, pokiaľ ide o splnenie cieľov v súvislosti s morským prostredím, a v roku 2021 sa uskutoční zasadnutie Konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o biodiverzite. Táto audítorská správa určite prispeje k diskusii o budúcich možnostiach.

Osobitná správa č. 26/2020: Morské prostredie: ochrana EÚ je rozsiahla, ale nejde do hĺbky – je k dispozícii v 23 jazykoch EÚ na webovom sídle EDA (eca.europa.eu).

EDA nedávno uverejnil [správu o strate biodiverzity na poľnohospodárskej pôde](#).

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

Tel: (+352) 4398 47502/mobil: (+352) 691 551 502